Gävle

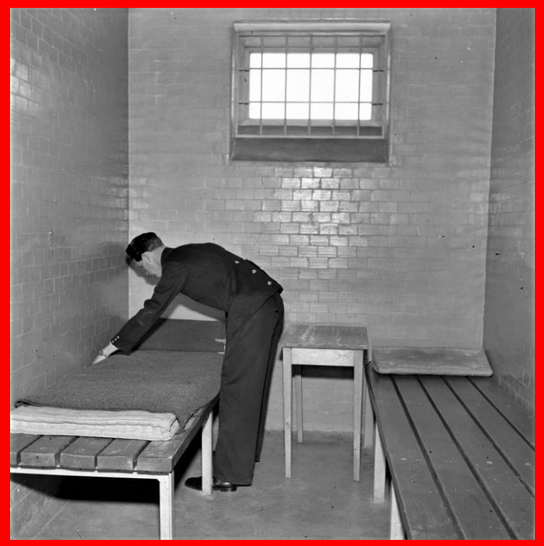

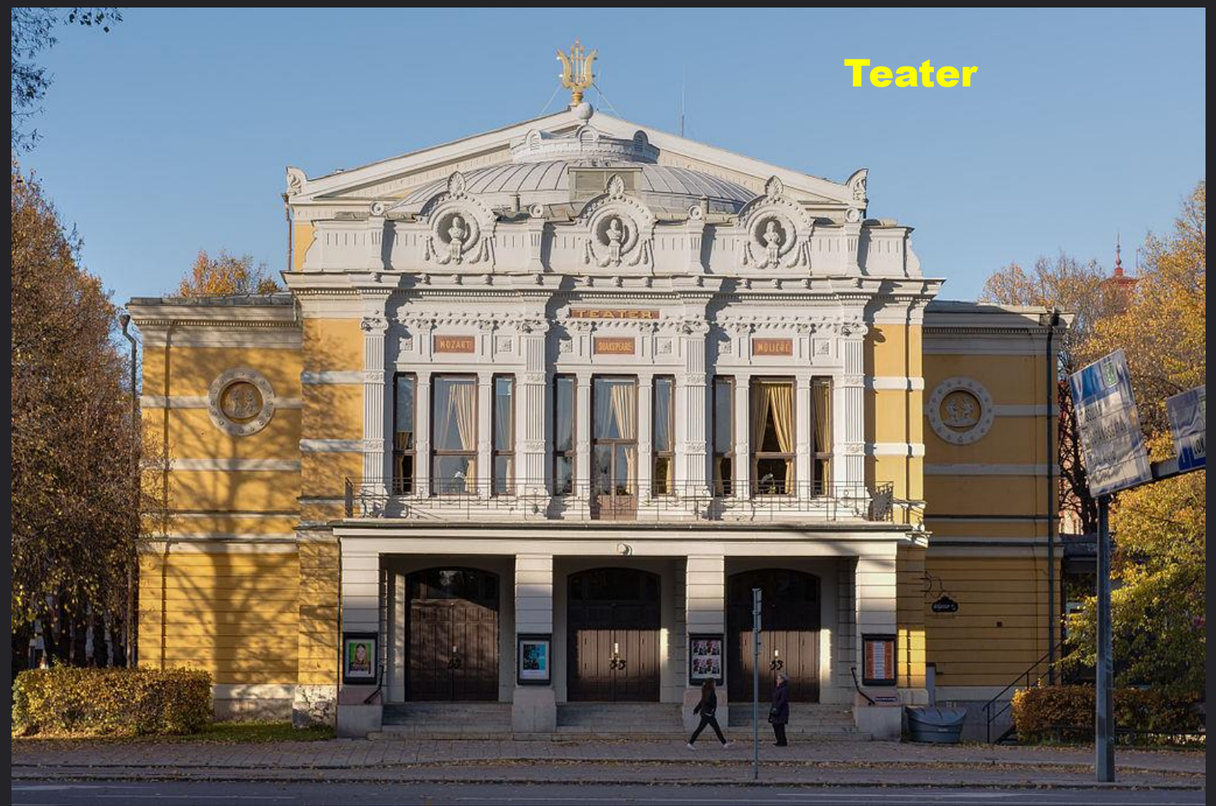

KONSERTHUS

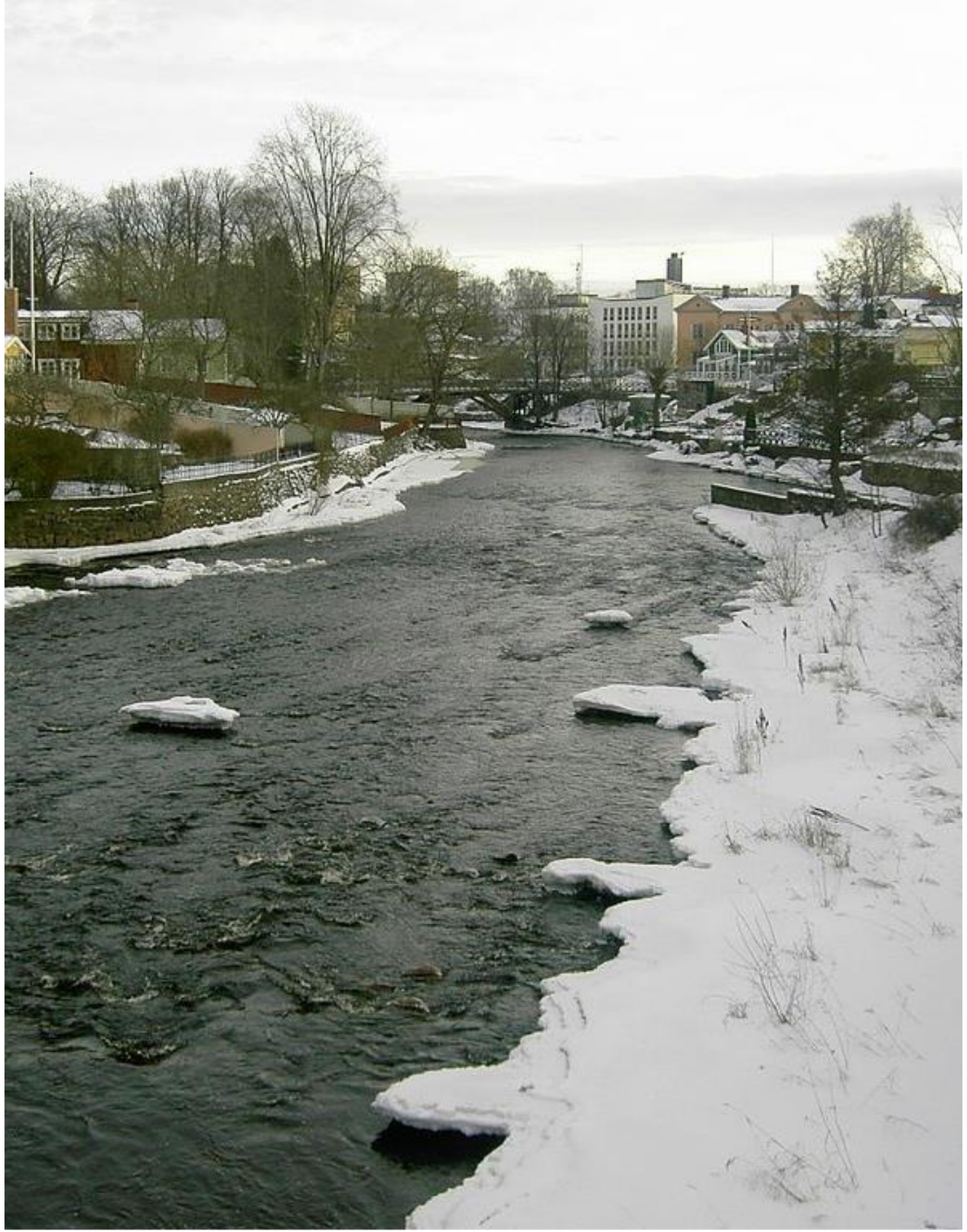

Gavleån

Gävle

Under det stora nordiska kriget undgick staden det öde som drabbade de flesta av Norrlands kuststäder, nämligen att skövlas och brännas av ryssarna. Det ryska anfallet mot Gävle 1719 slogs tillbaka av svensk militär. På 1700-talet repade sig handeln och sjöfarten och särskilt från slutet av seklet hade staden en mycket positiv ekonomisk utveckling. År 1792 höll Gustav III sin sista riksdag här i en tillfällig byggnad vid Gävle slott. Den positiva trenden fortsatte med korta avbrott de följande hundra åren, då särskilt sjöfarten och varvsindustrin var betydande och flera andra stora industrier anlades, men i början av 1900-talet hade denna utveckling i det närmaste upphört.

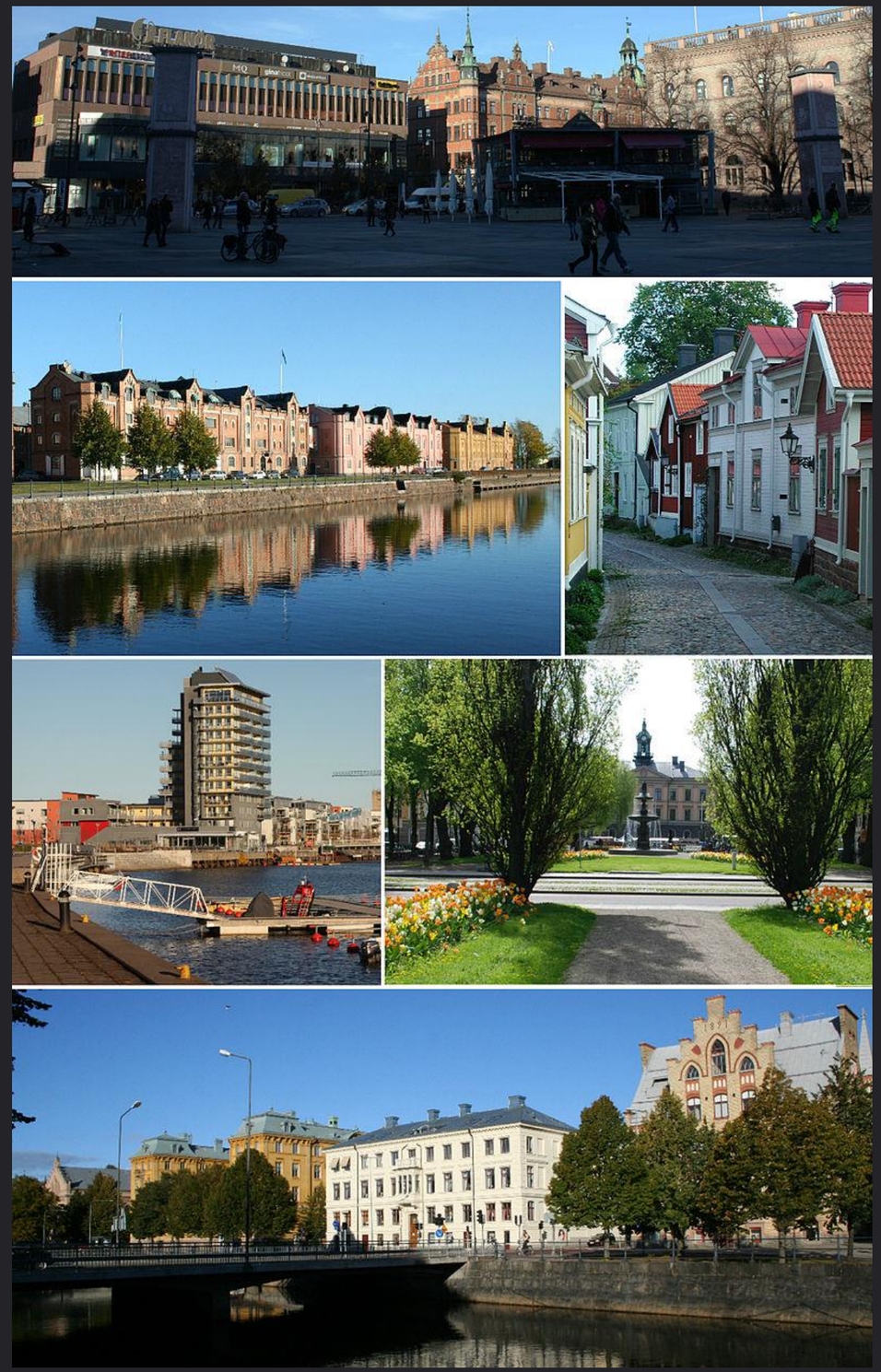

Stadsbränder

Staden har drabbats av ett flertal stadsbränder bland annat 1603, 1645 och 1776. År 1669 brann nästan hela staden ned. och den senaste branden 1869 lade större delen av staden norr om Gavleån i aska.

Gävle slott anlades av Johan III 1583 med torn och spiror men efter branden 1727, då slottet totalförstördes, återuppfördes det i enklare stil.

År 1642 blev Gävle residensstad i det dåtida Västernorrlands län, från 1776 i Gävleborgs län.

Brukade också Brinna

GÄVLE

Gävle nämns för första gången som stad 1413 men dess äldsta kända stadsprivilegier är från år 1446. Staden fungerade som utskeppningshamn för norra Bergslagen och Gävlefiskarna hade tidvis kungligt monopol på fiske längs en stor del av Norrlands kust. Gävle var tidigt stapelstad och konkurrerade till och med med Stockholm, men det så kallade bottniska handelstvånget 1636, framtvingat efter klagomål från huvudstadens borgerskap, hämmade stadens handel då utrikes sjöfart inte tilläts. 1673 återfick staden sina rättigheter som stapelstad, men Karl XII:s krig hindrade då dess uppblomstring på nytt.

Gävle fängelse

En av de största reformerna på 1800-talet, var beslutet att bygga cellfängelser och sluta upp med de hemska skam- och kroppsstraffen. Tanken var att ett frihetsberövade straff var tillräckligt hårt för den som dömdes. Straffet var liktydigt med isolering dygnet runt, under total tystnad i upp till två år. Detta ansågs då vara lösningen på all kriminalitet och att den skulle vara utrotad omkring hundra år senare.

Gävle Fängelse Museum

Gävle byggs upp efter en brand

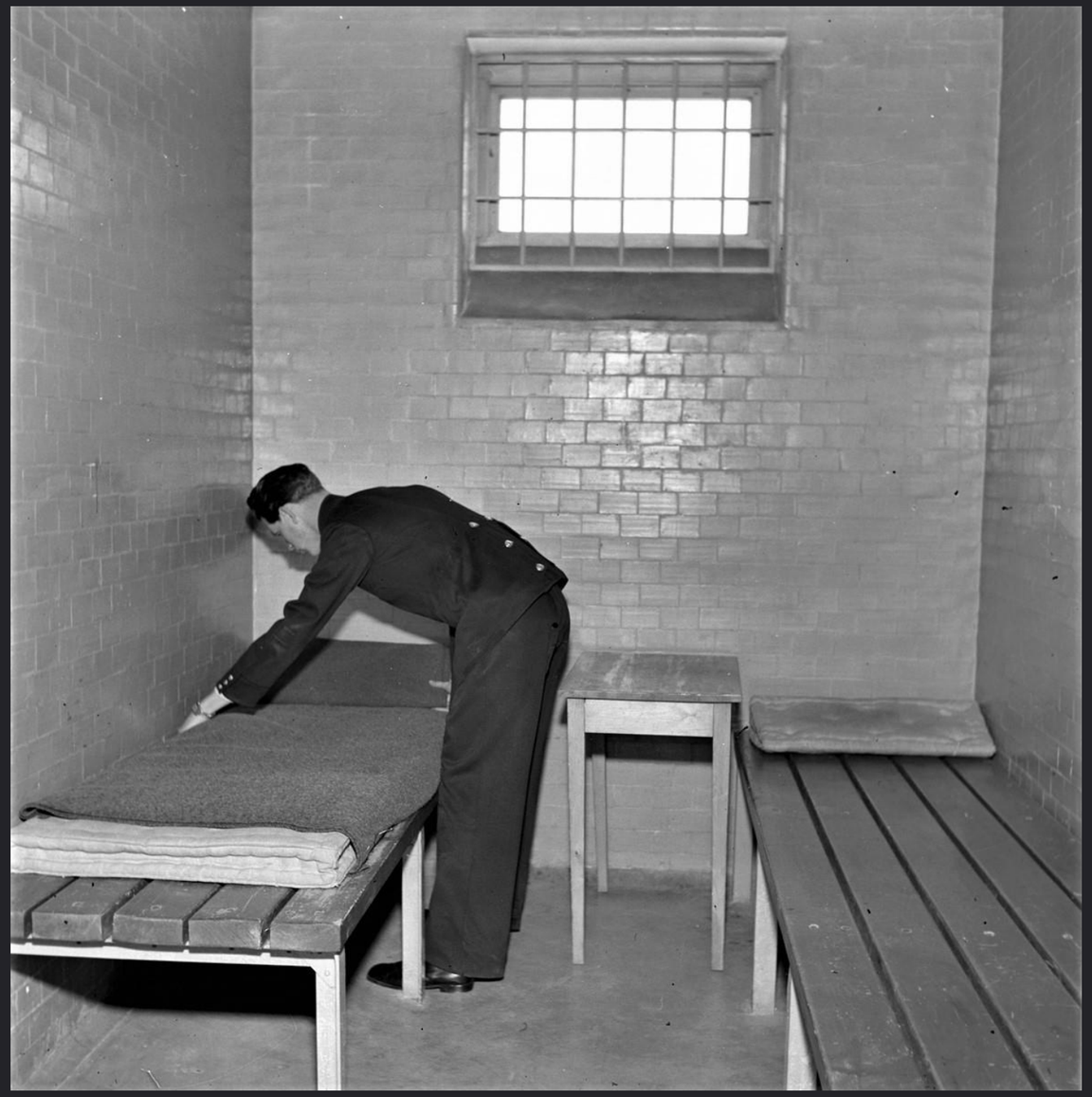

Fri övernattning på statens bekostnad

Garnisonsstaden

Gävle var tidigare en garnisonsstad. 1717–1863 fanns ett mindre artilleridetachement i staden förlagt till Fredriksskans i stadens hamninlopp. Efter Finska kriget 1808–1809 var före detta Finska artilleriregementet förlagt till staden intill 1811. Hälsinge regemente (I 14) flyttade från sin övningshed, Mohed, 1909 in i nya kaserner på Kungsbäck. Grundutbildningen av värnpliktiga upphörde 1994. I dag (2009) utgörs garnisonen av hemvärnsgruppen Gävleborgsgruppen.
Kasernbyggnaderna på Kungsbäck är idag campus för Högskolan i Gävle.

HÄLSINGE REGEMENTE

Regementet härstammar från de "norrlandsfänikor" som organiserades i Hälsingland och Gästrikland på 1550-talet och 1560-talet. År 1615 organiserades dessa enheter av Gustav II Adolf tillsammans med andra fänikor från Medelpad, Ångermanland och Västerbotten till Norrlands storregemente där elva av totalt 24 kompanier rekryterades från Hälsingland och Gästrikland. Norrlands storregemente bestod av tre fältregementen. Någon gång runt 1624 splittrades storregementet permanent till tre mindre regementen av vilka ett fick namnet Hälsinge regemente 1630. Regementet fick namnet Hälsinge regemente, varav soldaterna sammanfördes från Norduppland, Gästrikland, Hälsingland och Medelpad.

Industristaden

Under slutet av 1800-talet blev Gävle en betydande industristad. De främsta näringarna var pappersmasseindustri, representerad av Korsnäs sågverks AB:s fabrik i Bomhus, som drev sågverk, hyvleri och brädgårdsanläggning, textilindustri med Gefle Manufaktur AB i Strömsbro och Gävle ångväveri AB, mekanisk verkstadsindustri med tillverkning av spisar, kaminer och gjutgods vid Gavleverken och Skoglund & Olson samt tillverkning av lantbruksmaskiner och redskap vid AB Gloriaverken, varvsindustri med Gävle varvs- och verkstads nya AB och kemisk-teknisk industri med AB Flora, Elfströms tvålfabrik, F. Ahlgrens tekniska fabrik samt konfektyrtillverkaren Pix AB. I början av 1900-talet lades grunden för Gefle Porslinsfabrik, på den plats där Gefle Kakelfabrik tidigare bedrivit verksamhet.

A H L G R E N S

Läkerol-pastiller märkta med karakteristiskt A

Mackmyra Svensk Whisky är ett svenskt whiskydestilleri grundat 1999. Mackmyra är en by, herrgård och före detta järnbruk i Valbo socken, Gävle kommun, Gästrikland (Gävleborgs län).

Gamla kraftverket i Mackmyra. Här huserar idag Mackmyra Svensk Whisky. Ovanför Mackmyra breder Gavleån ut sig i ytterligare ett lugnvatten kallat Engesån. Engesån är egentligen en fördämning för Hälleströmmens kraftverk som ligger i dammens sydöstra ände. Tidigare delade sig ån här i två forsar, numer dämda, kring ön Hälleholmen.